

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 november 2001

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Strafwetboek met
betrekking tot de valse bedreigingen met
aanslagen en tot strengere bestraffing
van bepaalde vormen van vergiftiging**

(ingediend door de heer Thierry Giet)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	7

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 novembre 2001

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code pénal visant les fausses
menaces d'attentat et réprimant plus sévère-
ment certaines formes d'empoisonnement**

(déposée par M. Thierry Giet)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	7

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>		<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	
<i>Bestellingen :</i>		<i>Commandes :</i>	
Natieplein 2		Place de la Nation 2	
1008 Brussel		1008 Bruxelles	
Tel. : 02/ 549 81 60		Tél. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.deKamer.be		www.laChambre.be	
e-mail : alg.zaken@deKamer.be		e-mail : aff.generales@laChambre.be	

SAMENVATTING

Dit wetvoorstel wil ons wettenarsenaal verfijnen met het oog op een strengere bestraffing van misplaatste grappen of zelfs van opzettelijke daden om de samenleving te ontwrichten, zoals het versturen van brieven die een onschuldig wit poeder bevatten en de geadresseerde doen geloven dat het om een vergiftigingspoging gaat.

Gelet op de verderfelijke gevolgen van dergelijke zendingen zou de overheid de passende juridische middelen moeten krijgen om op die gedragingen te reageren.

Uit een technisch oogpunt verruimt het voorstel het toepassingsgebied van artikel 328 van het Strafwetboek dat het mondeling of schriftelijk geven van valse inlichtingen over het bestaan van gevaar voor een aanslag, zoals vals bomalarm, strafbaar stelt. Onder «valse berichtgeving» zal voortaan niet alleen worden verstaan die inlichting welke schriftelijk of mondeling wordt verspreid, doch tevens «welke gedraging ook» en dat begrip zal bijgevolg ook slaan op het gewoon versturen van poeder bijvoorbeeld.

Bovendien worden de straffen die op het misdrijf van vergiftiging zelf staan, verzwaaard opdat de daders in ieder geval voor het hof van assisen kunnen worden gedaagd en het voormelde artikel 328, dat slechts van toepassing is op de zwaarste bedreigingen met aanslagen, voortaan ook kan worden toegepast op alle gevallen van bedreiging met vergiftiging.

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi a pour but d'affiner notre arsenal législatif en vue de mieux réprimer les plaisanteries de mauvais goût voire les actions déstabilisatrices délibérées qui, par exemple, peuvent prendre la forme de lettres contenant de la poudre blanche inoffensive et faire croire au destinataire qu'il s'agit d'une tentative d'empoisonnement.

Eu égard aux conséquences pernicieuses de ce genre d'envoi, il convient de donner aux autorités les moyens juridiques appropriés pour répondre à ces agissements.

Techniquement, la proposition élargit le champ d'application de l'article 328 du Code pénal, qui incrimine la fausse information propagée par écrit ou verbalement à propos d'un danger d'attentat, comme une fausse alerte à la bombe. La «fausse information» pourra désormais être propagée non seulement par un écrit ou verbalement, mais également «par agissement quelconque» englobant dès lors le simple envoi de poudre.

De plus, les peines concernant l'infraction d'empoisonnement elle-même sont aggravées afin que, d'une part, ces infractions soient dans tous les cas passibles de la cour d'assise et que, d'autre part, l'article 328 précité, qui ne s'applique qu'aux menaces d'attentat les plus graves, soit applicable à tous les cas de menace d'empoisonnement.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sedert de aanslagen van 11 september op New York en Washington, die voor altijd in ons geheugen gegrift zullen zijn, lijkt het terrorisme in de Verenigde Staten een tot nu toe weinig gebruikte maar heel wat verderfelijker en destabiliserender vorm te hebben aangenomen.

Het lijkt vast te staan dat poststukken die een wit poeder bevatten, zijn verstuurd naar diverse geadresseerden, van wie sommigen miltvuur hebben gekregen en dus besmet werden met de anthraxbacterie.

De media hebben gemeld dat ook aan deze zijde van de oceaan poststukken met wit poeder hebben gecirculeerd.

Uit de analyse van de brieven en postpakketten is op het tijdstip dat deze tekst wordt geredigeerd, gebleken dat ze geen bijzondere stof bevatten die de lichamelijke integriteit van degenen aan wie ze waren geadresseerd had kunnen aantasten.

In de huidige crisistoestand zou de overheid passende middelen moeten krijgen om te kunnen reageren op die nieuwe vorm van al of niet reële bedreiging die de maatschappelijke orde erg in de war stuurt en erop gericht is overal paniek te zaaien, de ondernemingen of instellingen te desorganiseren die er het mikpunt van zijn en de diverse veiligheidsdiensten noodeloos te laten uitrukken.

Het is niet zeker dat onze wetten de mogelijkheid bieden iemand te veroordelen die bijvoorbeeld, hetzij op het kantoor van een maatschappij of een openbare instelling, hetzij gewoonweg op een privé-adres een enveloppe deponereert met een substantie die, hoewel totaal ongevaarlijk (poeder, vloeistof), in deze beroerde tijden ongetwijfeld enerzijds bij de geadresseerde hevige onrust en zeker schade zou teweegbrengen en anderzijds bij de bevolking het gevoel van onveiligheid zou doen toenemen.

In dat verband wordt vaak artikel 329 van het Strafwetboek aangevoerd dat de bedreigingen door gebaren of zinnebeelden strafbaar stelt, maar men kan zich afvragen of het verzenden van een onschadelijke stof op zich een bedreiging vormt.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis les attentats du 11 septembre 2001 sur New York et Washington qui resteront à jamais gravés dans nos mémoires, le terrorisme semble s'être manifesté aux Etats-Unis sous une forme peu utilisée jusqu'à aujourd'hui mais ô combien plus pernicieuse et plus déstabilisatrice.

Il semble acquis que des envois postaux contenant une poudre blanche ont été adressés à divers destinataires qui, pour certains d'entre eux, ont contracté la maladie du charbon et ont donc été contaminés par une bactérie : l'anthrax.

Sous nos latitudes, les médias révèlent que des plis postaux contenant eux aussi une poudre blanche ont également circulé.

L'analyse de ces lettres et colis a permis de constater, à l'heure où le présent texte est rédigé, que ceux-ci ne contenaient aucun agent particulier qui aurait pu porter atteinte à l'intégrité physique de leur destinataire.

Dans le contexte actuel de crise, il convient de donner aux autorités les moyens utiles pour répondre à cette nouvelle forme de menace qui, réelle ou non, trouble profondément l'ordre social et tend à créer un climat de panique généralisé, de désorganiser les entreprises ou organismes visés, et de mobiliser inutilement les différents services de sécurité.

Il n'est pas certain que notre législation permette de condamner un quidam qui, par exemple, déposerait au siège d'une société, d'un organisme public ou simplement à l'adresse d'un de nos concitoyens, une enveloppe contenant un élément (poudre, liquide, ...) absolument inoffensif mais qui vu la situation ne manquerait pas d'une part, de créer chez son destinataire un émoi et un préjudice certain, mais également d'autre part, d'accroître le sentiment d'insécurité de la population.

L'article 329 du Code pénal, qui incrimine la menace de crime par geste ou emblème, est souvent invoqué, mais on peut se poser la question de savoir si l'envoi d'une substance inoffensive est en soi une menace.

Ons inziens hebben die feiten meer te maken met vals bomalarm dat wordt bestraft door artikel 328 van het Strafwetboek. Die bepaling stelt valse schriftelijke of mondelinge berichten over het bestaan van gevaar voor een aanslag strafbaar, maar ze kan in haar huidige vorm geen toepassing vinden: het versturen van poeder is geen geschrift en evenmin een mondelinge verklaring

Wij stellen derhalve voor die onbezonnen en kwaadwillige handelingen strafbaar te stellen middels een wijziging van artikel 328 door er de valse berichtgeving door «welke gedraging ook» aan toe te voegen en er aldus het louter verzenden van een stof in op te nemen.

Vervolgens en in de veronderstelling – waarvan wij hopen dat ze nooit bewaarheid wordt – dat werkelijk bacteriologische of andere stoffen worden verstuurd welke van die aard zijn dat ze de lichamelijke integriteit van een menselijk wezen aantasten, voorziet het Strafwetboek in straffen waarvan de zwaarte varieert naargelang de daad al of niet gesteld wordt met het oogmerk om te doden en naargelang de toegediende stof de dood, een ongeneeslijke ziekte, blijvende arbeidsongeschiktheid, het volledige verlies van het gebruik van een orgaan of tijdelijke arbeidsongeschiktheid ten gevolge heeft gehad.

In dat laatste geval wordt artikel 402 van het Strafwetboek toegepast, hetwelk eenieder die bij een ander een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid veroorzaakt, door hem opzettelijk maar zonder het oogmerk om te doden, stoffen toe te dienen die de dood kunnen teweegbrengen, of stoffen die, al zijn zij niet van die aard dat zij de dood teweegbrengen, toch de gezondheid zwaar kunnen schaden, straft met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijftig frank tot vijfhonderd frank.

Wij stellen voor de straf die op dat soort gedragingen staat, van vijf op tien jaar opsluiting te brengen.

De zwaardere sanctie wordt niet alleen voorgesteld om het ten laste gelegde feit strenger te bestraffen, doch tevens om strafrechtelijk technische redenen.

Opsluiting is immers een criminele straf en er kan voor de overtreder dus een assisenzaak van komen, want in het huidige klimaat is het ondenkbaar dat iemand met kwade bedoelingen die ettelijke tientallen mensen heeft besmet, niet zou moeten verschijnen voor het hof van assisen, het rechtcollege dat de zwaarste feiten moet berechten.

De notre avis, ces faits sont plus à rapprocher d'une fausse alerte à la bombe, qui est réprimée par l'article 328 du Code pénal. Cette disposition incrimine la fausse information par écrit ou déclaration verbale concernant l'existence d'un danger d'attentat, mais ne peut, en l'état, être d'application ; l'envoi de poudre ne constitue ni un écrit, ni une déclaration verbale.

Il est dès lors proposé de rendre punissables ces actes gratuits et mal intentionnés en modifiant l'article 328 par l'ajout de la fausse information donnée par «agissement quelconque», et ainsi englober le simple envoi d'une substance.

Ensuite, et pour l'hypothèse, que nous espérons ne jamais voir se concrétiser, d'envoi réel de substances bactériologiques ou autres de nature à porter atteinte à l'intégrité physique d'un être humain, le Code pénal prévoit des peines variables selon qu'il y a intention de tuer ou non, selon que la substance administrée ait donné la mort, causé une maladie incurable, entraîné une incapacité de travail permanente ou la perte de l'usage absolu d'un organe, ou enfin, entraîné une incapacité de travail temporaire.

L'article 402 du Code pénal s'applique à cette dernière éventualité et punit d'une peine de trois mois à cinq ans et d'une amende de cinquante à cinq cents francs quiconque aura causé à autrui une maladie ou une incapacité de travail personnel en lui administrant volontairement, mais sans intention de tuer, des substances qui peuvent donner la mort, ou des substances qui sans être de nature à donner la mort, peuvent pendant altérer gravement la santé.

Nous proposons de porter la peine sanctionnant ce type de comportement à la réclusion de cinq à dix ans.

L'aggravation de la sanction est non seulement proposée pour sanctionner plus lourdement le fait incriminé, mais également pour des raisons tenant à la technique du droit pénal.

En effet, la réclusion étant une peine criminelle, cela rend le contrevenant passible de la cour d'assises : l'on ne pourrait imaginer, dans le contexte actuel, qu'une personne malintentionnée ait contaminé plusieurs dizaines de personnes et ne soit pas passible de la cour d'assises, juridiction appelée à connaître des faits les plus graves.

Daarnaast is artikel 328 van het Strafwetboek, waarvan dit voorstel de toepassing wil uitbreiden tot «welk gedraging ook», slechts hanteerbaar in geval van «valse berichtgeving over het bestaan van gevaar voor een aanslag op personen of eigendommen, een daad **waarop een criminele straf gesteld is**». Aangezien het de bedoeling is elke valse bedreiging met vergiftiging efficiënter te bestraffen, is het volstrekt noodzakelijk dat op die bedreigingen een criminele straf zou staan.

Bovendien wordt artikel 403 van het Strafwetboek, dat een verzwarende omstandigheid van het in artikel 402 bedoelde misdrijf vormt, gewijzigd om de progressiviteit van de straffen, afhankelijk van het ernstige karakter van het misdrijf, in acht te nemen.

In de huidige formulering van het Strafwetboek worden de misdrijven als bedoeld in artikel 402 gestraft met gevangenisstraf van drie tot vijf jaar en de misdrijven waarvan sprake in artikel 403, met vijf tot tien jaar opsluiting. Dit voorstel wil de misdrijven als bedoeld in artikel 402 straffen met vijf tot tien jaar opsluiting en de duur van de opsluitingstraf als bedoeld in artikel 403 van tien op vijftien jaar brengen

Ten slotte wordt de afschaffing voorgesteld van artikel 405 van hetzelfde Wetboek dat handelt over de poging om iemand stoffen als bedoeld in artikel 402 toe te dienen, voor zover het, aangezien het om een misdaad gaat, onder de toepassing valt van artikel 52 van hetzelfde Wetboek, naar luid waarvan «poging tot misdaad wordt gestraft met de straf die, overeenkomstig de artikelen 80 en 81, lager is dan die gesteld op de misdaad zelf» en het dus geen specifieke tenlastelegging meer vereist.

En outre, l'article 328 du Code pénal, dont la présente proposition vise à étendre l'application à tout «agissement quelconque» ne peut s'appliquer que s'il a été donné «une fausse information concernant l'existence d'un danger d'attentat contre les personnes ou les propriétés, **punissable d'une peine criminelle**». Le but étant de réprimer plus efficacement toute fausse menace d'empoisonnement, il est impératif que toutes ces menaces soient punies d'une peine criminelle.

De plus, l'article 403 du Code pénal, qui est une circonstance aggravante de l'infraction visée à l'article 402, est modifié pour respecter la progressivité des peines en fonction de la gravité de l'infraction.

Dans la rédaction actuelle du Code pénal, les infractions visées à l'article 402 sont sanctionnées d'une peine d'emprisonnement de 3 à 5 ans et les infractions définies à l'article 403 d'une peine de réclusion de 5 à 10 ans. La présente proposition sanctionne les infractions visées à l'article 402 d'une peine de 5 à 10 ans de réclusion, tandis que la peine reprise à l'article 403 est portée à la réclusion de 10 à 15 ans.

Enfin, il est proposé d'abroger l'article 405 du même code qui vise la tentative de l'acte décrit à l'article 402, dans la mesure où, puisqu'il s'agit d'un crime, il tombe sous l'application de l'article 52 du Code pénal aux termes duquel «La tentative de crime est punie de la peine immédiatement inférieure à celle du crime même, conformément aux articles 80 et 81» et ne nécessite donc plus une incrimination spécifique.

Thierry GIET (PS)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 328 van het Strafwetboek worden tussen de woorden «hetzij bij een naamloos of ondertekend geschrift» en de woorden «wetens en willens», de woorden «hetzij door welke gedraging ook» ingevoegd.

Art. 3

In artikel 402 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijftig frank tot vijfhonderd frank wordt gestraft « vervangen door de woorden» Met opsluiting van vijf tot tien jaar wordt gestraft».

Art. 4

In artikel 403 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «opsluiting van vijf tot tien jaar» vervangen door de woorden «opsluiting van tien tot vijftien jaar».

Art. 5

Artikel 405 van het Strafwetboek wordt opgeheven.

15 oktober 2001

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

A l'article 328 du Code pénal les mots «soit par agissement quelconque,» sont insérés entre les mots «par écrit anonyme ou signé, » et les mots «sciemment donné».

Art. 3

A l'article 402 du même code les mots «Sera puni d'un emprisonnement de trois mois à cinq ans et d'une amende de cinquante francs à cinq cents francs» sont remplacés par les mots «Sera puni de la réclusion de cinq à dix ans».

Art. 4

A l'article 403 du même code les mots «de dix à quinze ans» sont insérés entre les mots «la réclusion» et les mots «, lorsque ces substances».

Art. 5

L'article 405 du code pénal est abrogé.

15 octobre 2001

Thierry GIET (PS)